

Boekbespreking 'Onze West' door R.P.J. Tutein Nolthenius.

Nà Oost: West. Was Oost de ledige klank onzer studentenjaren, West was hoogstens eene herinnering van de lagere school; een mopje, een gekleurd kladje op de kaart van Amerika. Voor onze kinderhersen een geografische lastpost, zooals de kaamsmarkt te Alkmaar en de kaarsenfabriek te Gouda. 'Het publiek hier te lande - aldus Dr. Pareau's voorrede - weet weinig van de stiefmoederlijk behandelde kolonie af; ware dit niet zoo, ik zou niet gewaagd hebben deze losse schetsen, welker litteraire waarde buiten beoordeeling moge blijven, in druk te doen verschijnen.'

Nu, ook zonder die waarschuwing zouden we wel bespeurd hebben dat die doctorale hoed door geen letterkundigen arbeid werd verworven. 't Een sluit anders het âar niet uit. Want wie Haeckel's beschrijving van Ceylon of van de Afrikaansche Middellandsche zee kust leest, zal bespeuren dat het turen door een mikroskoop niet wegneemt het vermogen om te verheerlijken de grootere wonderen der schepping, evenmin als - getuige Pasteur - wie op de hoogste hoogten staat der wetenschap, zich niet zou klein kunnen gevoelen voor God.

Maar 't is nu eenmaal niet anders: Dr. Pareau is geen letterkundige, en dat de kunsten hem in 't algemeen, de danskunst in 't bijzonder vreemd is, dat hem het eten nu en dan meer belangstelling inboezemt dan ons, (*zijn* eten, niet *ons* eten) 'dat hij, o schande, niet versmaadt het schadelijk vocht uit de vierkante flesschen, welke daar stoope genoemd worden', dit zijn alle van die kleine vertrouwelijkheden - onaangenaamheden had ik bijna geschreven - welke (mitsgaders de zeeziekte) geen reiziger ons spaart; en dankbaar mogen wij ten minste zijn dat dit kameraadschappelijk gevoel niet zóóver gaat van ons te betrekken in het betalen der even onvermijdelijke fooien!

Evenwel Dr. Pareau is een eerlijk, bezadigd man, die als gast van den Goeverneur veel zag; zeker nog meer zag, dan hij oorbaar vond mede te deelen; doch in alle geval leukweg ons eenig denkbeeld geeft van dat Suriname 'hetwelk indertijd de voornaamste bron was, waaruit de kapitalen vloeiden voor het bouwen der prachtige huizen van Amsterdam's Heerengracht'. - 'Onze West' noemt de schrijver zijne schetsen, als een hulde aan een gelijknamig nieuwsblad. Is het den schrijver soms ontgaan dat veertien jaren geleden onder denzelfden titel eene reisbeschrijving van ongeveer even bescheiden afmetingen het licht zag, opgesteld door Jhr. Mr. W. Elout van Soeterwoude?

Het is wèl aardig beide schetsen met elkander te vergelijken, zoowel wegens vorm als wegens inhoud. Die van den heer Elout is meer onderhoudend, maar toch, nogmaals daarna de nieuwere doorbladerende, geef ik dezen den

voorkeur. O, voorzeker, als eenmaal een Nederlander opstaat zoo geestig en scherpziende als About, en deze ons schrijft over die vlakkere Westindische kolonie in den geest van 'Le roi des Montagnes' of 'la Grèce contemporaine', dan zullen wij èn amusanter en misschien vollediger beeld van 'Onze West' ontvangen dan Dr. Pareau kon leveren; maar wij zijn zeker dat deze ons klaren wijn schenkt, gelijk hij dan ook rondborstig erkent: 'in 't algemeen geldt stellig van de indrukken, die ik gedurende mijn kortstondig verblijf in Suriname verkreeg, dat zij uit den aard der zaak oppervlakkig zijn'.

Wat na zijne beschouwingen te hebben gelezen, mij voorkomt het meest te ontbreken aan Suriname is eene vertegenwoordiging in de Tweede Kamer. Het eerste geschenk: de koloniale vertegenwoordiging, was misschien een misgreep uit Sinterklaas' grooten zak; het niet geven van een afgevaardigde aan dat land, *c'est plus qu'un crime, c'est une faute*. Want alleen dusdoende zal het Surinaamsche kiezerskorps deelachtig kunnen worden eenige dier stoomtramlijnen, welke de Nederlandsche schatkist slechts tegen inwisseling van stembiljetten verstrekt, en zonder welke 'Onze' West steeds zal blijven een gesloten land.

Doch genoeg rondgezwalkt. Oost, West: thuis best! - Ja, dāt is zeker, maar: eerst als men naar Oost en West is geweest!

R.P.J. Tutein Nolthenius.